

Infektioidentorjuntayksikkö

SUOJAKÄSINEIDEN KÄYTTÖ POTILASHOIDOSSA

Kertakäyttöiset suojakäsineet valitaan aina käyttötarkoituksen mukaan ja ne ovat potilas-/toimenpidekohtaiset. Suojakäsineitä ei pestä eikä desinfioida työtehtävästä toiseen siirryttäessä tai eri potilaiden välillä.

Suojakäsineet suojaavat sekä potilaita että henkilökuntaa haitallisilta mikrobeilta ja estävät niiden siirtymisen työntekijän välityksellä muihin potilaisiin. Lisäksi suojakäsineet suojaavat henkilökuntaa erilaisilta altisteilta (esimerkiksi sytostaatit, kemikaalit).

Suojakäsineiden käyttö ei korvaa hyvää käsihygieniaa. Suojakäsineet puetaan puhtaisiin desinfioituihin käsiin (steriilit käsineet aseptisesti) ja riisutaan käsien ihoa mahdollisimman vähän kontaminoiden heti, kun suojakäsineiden käyttöä vaatinut tilanne on ohi. Lopuksi kädet desinfioidaan.

Sormusten, pitkien kynsien, rakenne-/geelikynsien, kynsilakan, kynsikorujen tms. käyttö potilastyössä on kiellettyä, koska ne estävät hyvän käsihygienian toteutumisen ja rikkovat suojakäsineet.

Kertakäyttöiset steriilit suojakäsineet (lateksi, synteettinen vaihtoehto nitrili/neopreeni)

Käytetään:

- aseptiikkaa vaativissa invasiivisissa toimenpiteissä (= kun läpäistään iho ja/tai limakalvo) esim.
 - katetrointi ilman steriiliä instrumenttia
 - keskuslaskimokatetrien asettaminen
 - toimenpiteet/leikkaukset (kaksois-/indikaattorikäsineet leikkauksissa, joissa käsineiden rikkoutumisvaara on suuri esim. ortopedia)
- tuoreen, alle 24 tuntia vanhan leikkaushaavan käsittelyssä
- lääkkeiden aseptisessä valmistuksessa

Kertakäyttöiset tehdaspuhtaat suojakäsineet: (vinyyli, lateksi, nitrili)

Käytetään:

- aina kun ollaan tekemisessä:
 - rikkiäisen ihon
 - limakalvojen
 - veren tai eritteiden kanssa, mukaan lukien ääreislaskimokanyylin laitto ja verinäytteen otto
 - verellä tai eritteillä kontaminoituneiden pintojen tai välineiden kanssa
- kun työntekijän käsien iho ei ole kunnossa

Suosituksia/ehdotuksia käsinevalintaan

➤ Vinyylikäsi-

- lyhytkestoiset työtehtävät esim.
 - ihon desinfektio
 - liman imeminen
 - pienten eritetahrojen poisto

➤ Lateksikäsi-

- pidempikestoiset työtehtävät
- kun käsi joutuu alttiiksi mekaaniselle rasitukselle
- kun ollaan tekemisissä runsaiden eritteiden kanssa
- moniresistentin mikrobin kantajan hoidossa
- tarkkuutta edellyttävissä tilanteissa ja terävien, leikkaavien ja pistävien välineiden käsittelyssä esim. ääreislaskimokanyylin laitto ja verinäytteen otto

➤ Nitrilikäsi-

- lateksikäsieneen tilalla em. tilanteissa
- lateksiallergisille kun vinyylikäsi ei anna riittävää suojaa

Suojakäsineitä ei tarvita (käsien desinfektio käsihuuhteella riittää)

esim.

- sängyn petaamisessa
- kosketeltaessa potilaan tervettä ihoa
- potilaan hiusten kampaamisessa
- potilaan taluttamisessa

⇒ Poikkeuksena erilaiset eristystilanteet, jolloin suojakäsineitä käytetään ko. eristysohjeen mukaisesti.

Suojakäsineiden turhalla käytöllä levitetään tarpeettomasti mikrobeja.

Suojakäsineiden säilyttäminen potilas-/tutkimushuoneissa on perusteltua, koska potilashoidossa on runsaasti tilanteita, joissa käsineitä tarvitaan. Suojakäsineet sijoitetaan niille tarkoitettuihin telineisiin. Suojakäsineet hävitetään käsi- ja suojakäsinepakkauksen ohjeen mukaan.

Suojakäsineiden käyttöä ohjaavat tämän ohjeen lisäksi tavanomaiset varotoimet ja eri eristysohjeet. Päätöksen käsinevalinnasta tekee työntekijä itse tuntien parhaiten hoitamansa potilaat ja työ-/tehtävätilanteet.